

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ES 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyetli tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Ébredés.

Irta: **Mátéffy Domokos.**

Székelyudvarhely, 1906. október 10.

Egy közelebről megjelent vezető cikkely indit arra, hogy tarlózzak azon a kopár, sivár mezőn, melybe annyi üdvös, életképes magot vetett el a jóakarát, a szaktudás, a fajszeretlet, de a mely ma is — sajnos — nem hoz gyümölcsöt, a munkás kéz nem talál tenni valót, vérző szívvel, visszafojtott lélegzettel, könnyes szemmel nézzük, hogy néptelenedik meg egyik község a másik után, kibocsátván magokból rajokban az erős, munkás férfi-karokat, hogy azok ezrével megtöltvén a tengeri vállalatok óriás hajóit — tul a tengeren, ezer és ezer mérföldnyi távolságban igyekezzenek egy államot becsületes munkájokkal nagygyá, világhatalommá, gazdaggá tenni s e közben maguknak is megszerezni azon anyagi javakat, melyeket hazájuk, az a föld, mely szülte, melyet őseik vérukkal szereztek meg és mely hivatva volna el is takarni — megtagadott tőlük.

Tarlózásom alatt megtalálom a kormány jóakarát a multban is a székelységgel szemben. Ezen jóakarathat látható jele a székelymen-tési akció, mely hangyaszorgalommal és igyekezettel működik az egész vonalon, de a mely működésnek, hogy nincs meg az a hatása, melyet a lelkes, odaadó működés aránya föltétlenül megkivánna, annak oka már a működők hatáskörén kívül álló körülményekben keresendő. E tárgyban nézetemet, véleményemet tárgyilagosan kifejtettem a „Budapesti Hírlap“ mult évi 102-ik számában, melyet a tapasztalat azóta is fényesen igazolt.

A jóakarát látható jele egyes vállalat állami segélyezése, az iparos tanoncok iskoláztatása, az iparosok részére állami költségen rendezett nyilvános előadások egész hosszú sora, melyek mind oly tények, melyek a kormányok érdeklődésére vezethetők vissza.

Itt van Székelyudvarhely városában egy állami intézet: a kő- és agyagipari szakiskola, mely szintén a kormányok gondosságának bizonyítéka. Hivatva volna úgy a kő-, mint agyagiparban a nemzetnek szakképzett, a mellett művelt erőket nevelni, kik nemcsak önmaguk-

nak szereznének becsületes, szorgalmas munkával kenyeret s alapíthatnának családot, hanem képzettségüknél fogva hivatva volnának arra is, hogy települőkön több munkás kezét foglalkoztassanak s ez által a nemzet vagyonosodását, a munkás osztály anyagi jólétét biztosítsák!

Azonban alig merem megkérdezni, hogy a szives olvasó mit lát e téren? A mit én látok s tapasztalok elmondom, hála kötelez az, ki ennek ellenkezőjét, a tények alapján bizonyítani tudja.

A kezdet kezdetén látom azt, hogy abba az intézetbe a szülők csak azokat a gyermeküket adják, kivel már más helyütt próbáltak és kiket a tudományos, vagy mondjuk a felsőbb tanulmányokra nem találtak elég erőseknek. Hangsúlyozom ennél a pontnál, hogy csak nagy általánosságban beszélek s így az egyes kivételek előtt kalapot emelek. Ebben pedig végzetes tévedést látok. Látom pedig azért, mert akkor, midőn valaki középiskolai és egyetemi tanulmányait bevégzi és úgy a hogy arról bizonyítványt kap és szerencsésen belépett valamely hivatalos testület kötelékébe; végzi a rá bízott munkát, az egyik teremő észszel és kiváló szaktudással, másik a megszokott sablon szerint — de „szorgalommal, harmadik már csak arra vigyáz, hogy valahogy többet ne dolgozzék, mely fizetésével arányban van. Ez elegendő arra, hogy jövője biztosítva legyen, annál is inkább, mivel némelyiknél még az az eset is megtörténik, hogy estétől reggelig már állásának legmagasabb fokát érte el s ha megkérdeznők, hogy munkássága, szaktudásának tulajdonitja-e ezt a haladást, önérzete tiltaná az igenlő választ.

Ellenben az iparszakiskolát végzett ifju, elméleti és gyakorlati tudással, midőn az intézettől megválí, nem csak a kereserves munka kezdődik, de a végtelen gond ólomsúlyát érzi. Igen, mert először helyet kell teremteni, hol tanult munkáját megkezdheti. Azután anyagi eszközökről gondoskodni, melylyel munkájának szárnyakat ad és végül gondoskodnia kell az értékesítő területről. Ha mindezek mind megvannak, akkor nap-nap mellett tanulmányozni a technika vívmányait, hogy általa előállítandó cikkei ne csak kifogást-

lanok legyenek, hanem versenyképesek is és magának ne csak anyagi jólétet szerezzen, hanem e mellett iparának hirt s nevének s nemzetének dicsőséget és fényt!

Ha ez így van, minthogy ezt tagadni nem lehet, akkor már igazoltam a szülők téves álláspontját, annál is inkább, mivel az ily intézetekbe azoknak kellene kerülniök, kiknek tehetsége nyilvánvaló, mert csak ily erőkel veheti föl a nemzet azt a küzdelmet, mely ha nem ma, de holnap bekövetkezhetik és az önálló gazdasági berendezkedés nem jogi, de tényleges állapotában, a nemzetnek ily erőkre lesz szüksége.

Azt mondám előbb, hogy a kormányok kiváló jóakarathat nyomát látjuk mindenben s így állítom, hogy a most vázolt szakiskolában is.

Most azonban egy mindnyájunk által tudott, de titkolt kérdésre kell válaszolni őszintén, leplezetlenül s kell tennünk már azért is, mert ma a titkolózás, nagyképűsködés kora lejárt. Ma fent és alant látni és tudni akarnak mindent. Kérdezzük meg tehát, hogy a székelyudvarhelyi kő- és agyagipari szakiskolának egy évtizednél tovább tartó fennállása óta azok a négy évet végzett növendékek hol nyertek elhelyezést, önállólag működni hányat látunk?

Egyet magam elhelyeztem évekkal ezelőtt Nagybányán egy kőipar vállalatnál, többen kerestek és nyertek elhelyezést a m. kir. pénzügyőri testületben, néhányan működnek az állami és törvényhatóságoknál, mint napidíjasok; de azon szakon, melyre az állam ezeket áldoz, önálló egyéniséget nem ismerek.

Most azonban egy feltűnt, feltűnt pedig két okból: először tehetsége tört utat, másodsor a nemzeti kormány udvarhelymegyei bizalmi közege: Ugron Ákos főispán az anket-banket rendszerrel szakítva, fajszeretetének szikrázó hevével lépett a tettek terére, a kopár mezőn oázist lelt, melybe oly fákat igyekszik ültetni, hogy ágaiból ne vándorbot legyen, hanem dus lombzatával árnyékot, pihenő helyet nyújtson vérei azon ezreinek, kik munkát és kenyeret kívánnak.

Filep Dezsőről beszélek, munkájának eredményét láttam, szépek találtam, megszerezni azon-

ban nem tudtam, mivel anyagi erőm nem bírta meg. Ez jelzi azt a járatlan utat, melynek neve magyar ipar.

Azonban virrad magyaram! Az iparfejlesztő akciónak Ugron Ákos főispán lelkes működésével sikerült a kereskedelemügyi minisztert már megnyerni arra, hogy a korondi „ängob“ edénynek Parajdon gyártelepet létesítsen Filep Dezső műszaki vezetésével s általa a Sövidék munkás kezeinek jólétet fog biztosítani s hozzájut minden magyar ahhoz, hogy gyártmányait megszerelve, a sűrű garas hazánkban maradjon.

A székelyudvarhelyi kő- és agyagipari szakiskola midőn büszke lehet arra, hogy végre évtizedes fennállása után látja működésének is az eredményét, egyben hálás lehet az iparfejlesztő bizottságnak s különösen annak elnöke: Ugron Ákos főispánnak.

Hinni akarom azonban azt, hogy ez csak kezdet, mert ha a többször említett szakiskola egyik ágazatának már működési tere lesz, úgy a másik ága: a köszak sem marad soká.

Megyénkben ki sem kell mozdulni; itt Homoródalmás hegysegeiben gazdag márványtelep van, a melyet kiaknázatlanul hagyni, szeliden szólva: gyámmoltalanság. Ugyanott található jó minőségű kőszén, melyekre a kormány figyelmét fel kell hívni, sok közegek vizsgálatának alávenni az egész hegyláncolatot s fel kell tárni azok kincseit.

Itt van Szentkeresztbánya a maga kezdetleges vashámorával, állami kezelésbe kell vétetni és a Homoródvölgyén, Homoród — Köhalom vasuti állomásról egy keskeny vágányu iparvasutttal a világ forgalommal összekötni, megteremteni azt, hogy székely véreink ezerei idehaza nyerjenek munkát, munkájukkal a Széchenyi által álmódott nagy Magyarországot segítenek fölépíteni; de egyidejűleg munkájuk gyümölcse megacélozza izmainkat, a bőséges táplálkozás nagyobb fogyasztásra vezet; mezőgazdaságunk is föllendül s nem lesz egy nyugoti uzsorásnak kiszolgáltatva.

Midőn tehát az iparfejlesztő bizottság első nagyszabású ténykedését hálásan nyugtázzuk, egyidejűleg kérjük, hogy megyénkben a most említett esz-

méket igyekezzék megvalósítani s akkor úgy a bizottság, mint annak elnöke Ugron Ákos, még életében szobrot emel magának.

Megtámadott képviselő.

Szentegyházasszalu, 1906. okt. 5.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tisztelettel kérem, szíveskedjék b. lapjában az alábbi soroknak helyet adni:

Az Udvarhelyi Híradó szeptember 30-iki számában, — mely ritkaságánál fogva, csak most került hozzánk — egy hatodik elemi osztályost megszegyentítő magyarsággal fogalmazott hír jelent meg, amelynek címe: «Megtámadott mandátum». Nem tudom honnan vette cikkirő értesüléseit, de mondhatom, nagyon rosszul van informálva az oláhfalusi dolgokról. Minthogy ezen híreske anynyira hiányában szenved az igazságnak, vetenék az igazság ellen és azon elv ellen, melynek szolgálatában állunk, ha azt minden szólnélkül hagynánk.

De igenis a jó oláhfalusiak nagyon jól ismerik Simkót az előtt is és ezután is nagyon jól ismerik. Hát vajjon a nemzeti küzdelem azon szomorú idejében a megyei birtokos ur jött-e el hozzánk szervezni a pártot s lelkesíteni a népet a függetlenségi eszmék mellett s az ő és pártja szónoklatainak hatása alatt változott-e meg ezen örök időkön keresztül mameluk kerület gondolkodása. Nem Simkó jött-e el 1905. július 20-án, 23-án, amikor oly fényes ünnepségnek volt színhelye ez a kerület. Továbbá 1906. január 1-én és a választásokat megelőző hetekben. Hát nagyon közel volt a megyei birtokos ur, miért nem jött el akkor, miért nem látta meg pártkörünket.

De hát jobb volt azon időkben hallgatni, majd az érett gyümölcsöt jobb lesz leszedni. — Hogy Simkó a jó oláhfalusiak szívét nem nyerte volna meg, eléggé bizonyítja a választás eredménye és azok a lelkes fogadtatások, melyekben részesítették minden idejövetele alkalmával és az a meleg rokonszenv, a mi minden itt lete alkalmával körülveszi. De hát a jó oláhfalusiak is nagyon jól tudták, hogy a megyei birtokos urat azok jelölték függetlenségi programmal, a kik nem sokkal aze előtt vígan sütkéreztek a haladó nagyurak árnyékában s uton-utfelen gyalázták a függetlenségi pártot s annak országos fővezéreit s még ma is sajnálják a régi eldorádós jó idöket s a kik közül egyeseknek a nevét nem sokkal előbb a «Székely-Udvarhely» gyszkeretben örököltette meg. Az igaz, hogy ezen uraknak, a szívet Simkó nem nyerte meg, mert nem is kereste s szóba sem állott egygyel sem. Mert hát Simkó nem adott ezreket, de még krajcárokat sem, tehát ha a nép szeretét nem bírta volna, nem választották volna meg ingyen ezen kerületben, melyet mások sok ezrekkel vásároltak meg. — Ezen szeretet, ezen ragaszkodás ma is épen úgy megvan, a miként a választáson meg volt. Hogy Simkónak miért kellett a mandátum, az az ő dolga, nem pedig a cikkirő uré. Hogy Simkó egy szorgalmas, hivatalának élő ember az bizonyos. Feljárt-e az iskolába, vagy nem, az majd kiderül, de hogy nem járhatott tanítani, bizonyítja az, hogy még májusban, tehát a törvényes időben lemondott tanári állásáról, az egy évi szabadságot fizetés nélkül csakis azért kérte, hogy a szolgálati éve megszakadást ne szenvedjenek. Most pedig látván azt, hogy rossz akarói és egyes reklámot szolgáló lapok politikai hajszát akarnak csinálni ezen ügyből, még a látszatát is kiakarta kerülni annak, hogy ő talán törvényellenes dolgot kövessen el, a már

megadott szabadságtól elalott és ragaszkodott a törvény es határidőben beadott lemondásához. Ez az igazság.

Különben a Daniel Károly és társai által beadott összeférhetlenségi kéréstől Simkó alhatik nyugodtan s Daniel Károly gyűlésezhetik s készülhet az új választásra s kacaghatnak előre, hogy: «Simkónak sem képviselőség, sem tanárság»; mert jobb a ki később kacag; így volt ez a mult választásnál is. A cikkirő ur pedig gyarthatja tovább irasait a Híradóban — a gyszkeretekesek érdekei nélküli gyengeszevu híres trombitájában... Igazi 48-as függetlenségi hazafi gyomra, azokat be nem veszi. A Szerkesztő Ur iránt vagyok

hazafias tisztelettel:

Hozó János.

Gazdáink Algyógyon.

Udvarhelyvármegye területéről szept. 29-en indult a második gazdák csapatja, Dorner Béla intéző vezetése alatt Algyógyra, az ottani Gróf Kun Kocsárd Székely földmives iskola gazdaságának megtekintésére.

Az utazás, valamint a látottak teljesen kielégítettek mindnyájunkat és bizony-bizony gazdag tapasztalatokat gyűjtve térünk onnan haza.

Hogy mit láttunk, mi lepett meg leginkább, mi keltette a legnagyobb érdeklődést bennünk gazdáiban, az oly szépen volt megírva az első csoport kirándulása alkalmából a «Székely-Udvarhely» hasábjain, hogy mi ahoz tenni, de viszont elvenni sem tudunk.

Legjobban megragadta figyelmeimet Algyógyon a gazdák azon meleg érdeklődése, melylyel viseltettek a bemutatott termények, földmiveles és állattenyésztés iránt.

Nem is mulasztották el, a kérdések özönével faggatni és felvilágosítást kérni, az egyes gazdasági dolgokról. A jegyzetek sem hiányoztak onnan, úgy, hogy meg vagyok győződve, sok-sok gazda az ott látottakat meghonosítja saját gazdaságában is.

Maga a kiránduló 48-as csapatja is jól volt összeválogatva, ami Dorner Béla körültekintő és alapos szakismeretnek köszönhető. Jótékony hatással van es legfőképpen azzal nyeri meg gazdatársait Dorner Béla a székelyföldi felsegítő akció szolgálatába, hogy nem unja és nem rösteli azzal a székely harisnyás emberrel társalogni és közlendőt nem hivatalos dikció keretében, hanem humorosan oktató beszélgetések és példázatokban adja tudtára.

Csakis így lehet a mi székely népünket bizalmatlanságából a maga és a közügy javára levetkőztetni.

Fogadják hálánkat mindazok, kik elősegítették, hogy e kirándulást államköltségen megtehettük, mely köszönetünket tolmácsoljuk Dorner Béla intézőnek, azon szolgálatkész szíves előzékenységeért, melyben bennünket részesített egész ott létünk alatt. Kivánom, hogy még több ily kiránduló csapatot vezethessen, hogy minél több gazdatársunk okulhasson es láthassa a székelyek legmodernebb gazdaságát: az algyógyi Gróf Kun Kocsárd Székely földmives iskolát.

— r — n.

KÜLÖNFÉLEK.

— A szegénytörvény eltörlésére vonatkozó indítványok közül Dr Lukácsffy István kir. közjegyzőt fogadta el az állandó választmány és ajánlja elfogadásra a mai közgyűlésnek. E szerint táviratilag írnak fel az országgyűléshez, hogy a II. Rakóczi Ferenc fejedelem és bujdosótársait megalázó törvényt azonnal töröljék el. A nemzeti szabadság mártýrainak emlékét iktas-

sák törvénybe és nekik szobrokat emeljenek. Az ünnepélyre koszorút visznek es vármegyénket a fő- és alispán, valamint Ugron Zoltán és Gyárfás Endre képviselik s a hozzájuk csatlakozók.

— **Miniszterek üdvözlése.** Kóssuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, városunk díszpolgárát és Apponyi Albert gróf közoktatásügyi minisztert vármegyénk törvényhatósági közgyűlése azon alkalomból, hogy az angol parlament számos tagja és a londoni kereskedők hazánkat fölkeresték, közgazdasági és ipari helyzetét behatóan tanulmányozták, amelynek eredményül számos vállalat meghonosítása várható, feliratilag üdvözlö. Az utóbbi minisztert ezen kívül Jászberényben megtartott képviselői jubileuma alkalmából is köszöntik.

— **Üdvözlő irat Polónyihoz.** Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartott havi rendes üléséből a következő bizalomteljes üdvözlő iratot intézte Polónyi Géza igazságügyminiszterhez.

„Vármegyénk közigazgatási bizottsága, a mai napon tartott ülésében, egyhangulag hozott határozatával kimondotta, hogy nagyméltóságodat:

1. a birtokrendezési szakosztálynak tárcája keretében való felállításaért hálásan üdvözlö;

2. az ezen ténykedéséért bármely oldalról jövő gyanúsításokkal szemben, megbotránkozásának ad kifejezést, s végre

3. feliratilag felkéri, hogy a székelység létérdeke szempontjából megkezdett ezen reform munkálatokat, nevezetesen pedig a visszaható erővel felruházandó birtokrendezési törvényt mielőbb megvalósítani kegyeskedjék.

Az üdvözlő irat alapjául a Székely Társaságok Szövetségének megkeresése szolgált.

— **Mailáth Gusztáv Károly gróf** erdélyi püspök a mult héten tert vissza székhelyére Reichenhullból, ahol a nyarat töltötte. Mivel azonban orvosai jó időre minden munkától eltiltották, legnagyobb sajnálatára a székelyudvarhelyi templom felszentelésére sem jöhet el. Felkérésére a szentelést Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök végzi, aki előzőleg, október hó 21-én, Baróthon is templomot szentel es bérmál. Mailáth Gusztáv Károly gróf püspök a telet is — hír szerint — klimatikus gyógyhelyen tölti.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottsága** tegnap d. e 9 órakor Ugron Ákos főispán elnökle alatt tartotta meg havi rendes ülését, melyen az előadók jelentéseit tudomásul véve, több folyó ügyet elintézt. Az alispáni jelentésből szomoruan értesülünk, hogy szeptember havában 335 egész évre érvényes utlevelet adtak ki. A közelebről tartott számonkérőszéken lényegesebb észrevétel nem történt. A közegészségügy általában kielégítőnek mondható. Vármegyeyi közkórházunkban 179 egyén nyert ápolást. A kereszturi tanítóképzőtől Keszler Károly tanárt az aradi, Hrabetz Nándort a modori tanítóképzőhöz helyezték át. Előbbi helyébe Pasnary Győző csurgói, utóbbiéba Csiky István modori tanárokat helyezték. Patakfalvi Zsigmond korondpátpataki tanítót a parajdi áll. iskolához neveztek ki és helyébe Gencsy Ferenc gergyószárhelyi tanítót választották meg. Varga Zsigmond elhalálása miatt a tanítóképző igazgató-tanácsába Borbáth Daniel ügyvéd* neveztek ki. Keszler Károlyné Donáth Berta székelykereszturi tanítónőt 660 K-val, Rákosi Bálint szenterzsébeti tanítót 940 K-val egy évre ideiglenesen és Kolcsár István rugonfalvi ev. ref. tanítót 720 K-val véglegesen nyugdíjazták. A kir. törvényszéki és jbirósági fogházakban 14 vizsgálati és 89 elítélt fogoly volt letartóztatva. Egyes adóban 72458 K 13 f, hadmen-

teségi díjban 535 K 78 f, bélyeg- és jogilletékben 14012 K 61 f, fogyasztási es italadóban 19.008 K 76 f es dohányjövövedekben 3775 K 37 fillérrel több folyt be, mint a mult év hasonló havában. Ideig enes hazadöntetességet 20 esetben engedélyeztek. Az állategészségügy kedvező. A közigazgatási előadó az időjárásról számol be és a munkaberekről, mely utóbbi oly magas-aknak tartja, hogy a középosztályt tönkretétellel fenyegeti. A tárgysorozat letárgyalása után, elnök az ülést a tagok eljenzése között rekesztette be.

— **Eljegyzés.** Fürst Sándor építési vállalkozó Szovatóról eljegyezte Trattner Jankát, Trattner József helybeli kir. p. ü. biztos nővérét Baróthon.

— **Templomszentelés.** Nagyszabásu ünnepségek lesznek városunkban e hónap folyamán. A plebánia templom belső berendezése es díszítése befejezéshez közeleg s folyó hó 24-én Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök felszenteli es ismét átadja a hívőknek. Majláth püspököt helyettesíti székesfehérvári kollegaja, aki ezidő szerint az ország egyik legjelesebb szónoka. Ezt megelőzőleg okt. 21., 22. es 23-án, tehát három napon át keresztény szociális kurzusokat tartanak a fővárosból érkező országgyűlési képviselők részvételével. Ezeknek a kurzusoknak természetesen sem felekezeti, sem politikai céljuk nincs. Ellenkezőleg tisztan a nép jobb megelhetését s a ferde tanoktól való őrzkedést célozza. Azert a szövetkezetek es gazdakörök képviselői, valamint a papok, tanítók es jegyzők, igen helyesen cselekszenek, ha minel szamosabban képviseltetik magukat. A kurzusokat zartkörben tartják, értekezletek formájában es végül a megállapodásokat, javaslatokat egy általános nagy-gyűlés elé terjesztik. A templomszentelés napján este 1/2 8 órakor kezdődőleg műsoros estelyt tartanak, amelyen Prohászka püspök beszélni fog. Tervbe van veve előkép, zene, ének es szavalat. Zongora-jatekra felkéri Dr Solymossy Lajosnet, Damokos alispant hegedűjatekra Dobó Zoltánne kíséretevel, Dr Vass Lajosnet énekre es Dr Paál Árpád arvaszéki ülnököt versirasra es annak elszavalására. A működőket Mikes gróf es Soó Gáspár kéri fel. Pénztárnok Paschek Viktor, ellenőr Csillag József. A templom-bizottság összes hölgy es férfi tagjai a rendezésbe választottak. Azonban a főesperes elnökle alatt egy hat tagu végrehajtó bizottság is küldetett ki.

— **Minden névre szóló meghívó helyett** ezen az uton kérem mindazokat a tisztelt hölgyeket es urakat, kik a létesítendő *Oltár-egyesület* tagjai akarnak lenni, szíveskedjenek folyó hó 14-ikén (vasárnap) délután 3 órakor a helybeli apácázárda nagytermében tartandó *megalakuló közgyűlésen* megjelenni. *Mikes János* gróf, főesperes.

— **A plebánia birtok árverése** folyó hó 14-én (vasárnap) d. e. 8 órától kezdődőleg a plebánia hivatalban lesz, nem pedig 4 nappal később, mint azt egy helyi lap tévesen közölte.

— **Megbélyegzés.** Ezt a súlyos szót rendszerint csak olyan emberekre alkalmazzák, akik ártalmára vannak a közéletnek. Magán emberek néha gyorsabban elhatározzák magukat es kevesebb megfontolt esetben is piacra dobják egyik-másik ember társukról. De egy hivatalos testület, kellő megfontolás nélkül — ilyesmit cselekedni nem szokott. — Annál feltűnőbb, de érthető, mert hiszen régi igaz mondás: fejtől bűdösödik a hal*, hogy „Gálffy István elnöklete es a tagok élénk ér-

dekl
várn
szep
köz
hogy
az
„kor
nál
roza
Pál
val
totta
nak
közr
kötö
ez ü
ismé
Régi
vado
kom
szim
nem
tén
bal
tart
és e
is k
töle
jegy
csatl
aran
dig
törk
a föl
ket
egy
igaz
fogna
becsi
dolko
ilyen
sokat
litani
birós

—
A ke
törvé
az er
és ke
életbe
teljes
munk
reske
vezev
alkal
ket.
már
kerül

—
mány
rende
elnök
ülésbe
lésügy
ronás
lyezte
vetke
csön
2—2
lalja
sitott
sági
Letár
törvé
bizott
rendő
készít
vezeté
István
Dr Der
annai
batfal
tagokl
A csi
minisz
toztatá
Igen é
kirend
mokra
csán,
a vál.
zönség
mokra
Nem r
deltsg
sitsa e
pet té
tartani
kirend
mit, me
szintén
lőslég
vitelre

deklődése mellett" az „Udvarhely-vármegyei Jegyzői-egylet" címe alatt szeptember 26-án tartott állítólagos közgyűlésből alkalmat adtak arra, hogy lapunk felelős szerkesztőjéről az életre-halálra ellenünk dolgozó „konkurrens" Híradó, mint lájbszurnál így nyilatkozhassék: „Targysozozat rendén a közgyűlés Betegh Pál egyleti pártoló tag támadásával szemben megvetését nyilvánította s az egylet színvonalán alulinak tartja vele polemikába bocsátkozni s azért vele minden összeköttetést megszüntet, míg elnöknek ez ügyben tett eljárását helyesnek ismerte el s azt magáévá tette." Régi taktika az, hogy aki a megvadoltatást tart, buzgón igyekszik kompromittálni azt, akiben vádlóját szimatolja. Epen ezért rossz néven nem vesszük Gálffy elnök úrtól ilyen kirohanásait és hogy kézzel-lábal ellenünk dolgozik s ebben hárt nem ismerve, néhány jóhiszemű és egyoldalulag informált kollégáját is kalákába invitálta. Rossz néven tőle nem vesszük, de annyit megjegyezni kívánunk, hogy: „Végén csattan az ostor" és „nem mind arany, ami fénylik". Elvégre is: „adig jár a korszó a kutra, míg el nem török" és „a bika saját fejére hányja a földet" ... Mi pedig a közérdeket tovább szolgáljuk s épen azért egyes érdekeltek gyalázkodásai, az igazságtól elretteneni, jövőre sem fognak. Hisszük, reméljük, hogy a becsületesen érző és hazafiasan gondolkozó közönség velünk marad s az ilyen és ehhez hasonló terrorizálásokat, a maga értékére tudja leszállítani. Különben az ügynek a büntető bíróságnál még folytatása lesz.

— Kereskedelmi és iparbírósgok.
A kereskedelmi miniszterumban új törvényjavaslatot dolgoztak ki, mely az érdekképviselők alapuló ipari és kereskedelmi bíróságokat akarja életbe léptetni. Ezek a bíróságok, a teljes paritás alapján, egyrészt a munkaadókból, munkásokból és kereskedelmi alkalmazottakból szervezve, döntenek el a munkaadó és alkalmazottak közötti vitás kérdéseket. A törvényjavaslat valószínűleg már a jövő hónapban ankét elé kerül.

— Gazdasági Egyesületünk választmánya kedden delelőtt tartotta havi rendes ülését Ugron Ákos főispán elnök vezetésével. Az igen érdekes ülésből kiemeljük, hogy a földművelésügyi miniszter a kert 100,000 koronás államkölcsönt nem engedélyezte. Azonban ha valamely szövetkezet, vagy pénzintézetnél kölcsön veszi az egyesület, három évig 2—2 százalékos kamattal fizetését elvállalja a miniszter. A kérdést a módosított szabályrendelet törvényhatósági elfogadásig, függőben tartják. Letárgyalta a választmány a cseléd-törvény módosításához előterjesztett bizottsági javaslatokat és a mezőrendőri törvény módosításának előkészítésére a főispán, mint elnök vezetésével: Zonda József, Szabó István, Ugron Zoltán, Szabó Gábor, Dr. Demeter Lőrinc, Soó István, Szentannai Sámuel, Hlatky Miklós, Szombathalvy Lajos és Szöllösi Sámuel tagokból álló bizottságot küldött ki. A csikólegelő ügyében a földmiv. miniszter tagadó leiratanak megváltoztatása végett újabban felírnak. Igen élénk vita támadt a miniszteri kirendelésnek a háziipari tanfolyamokra vonatkozó tagadó irata kapcsán. Tényleges példákkal igazolták a vál. tagok, hogy vármegyénk közönsége a fagymunkáló tanfolyamokra egyenesen predestinálva van. Nem méltányos tehát, hogy a kirendelés amugy kurtán-furesán elutasítsa egyesületünk kérelmét. A népet téli foglalkozással itthon kell tartani. Téves felfogásban van a kirendelés, ha azonnal kivitelre számít, mert a helyi szükséglet kielégítése szintén elsődrendű kérdés. Ha főlöseleg lesz, akkor amugy is csak kivitelre kerül a sor. Ennek a felfo-

gásnak végre Dorner Béla intéző is engedni volt kénytelen és így javaslatba hozták több tanfolyam megtartását. Bögözben szalmafonó, Homoródszentmártonban hársfalap, Medeséren, Énlakán és a Sövideken fafaragó tanfolyamok tartását mondták ki szükségesnek. Elvi határozatul kimondták, hogy a vármegyei kiállításokon egy állat után event. csakis egy jutalomdíj nyerhető. S ha az előre kijelölt csoportban megfelelő jutalomra érdemes állat nem volna, akkor a rendező bizottság más csoportra is kioszthatja a jutalomdíjat. Végül pedig elhatározta a választmány, hogy havi üléseit ezután minden hónap második hétfő napján delelőtt tartja mivel a heti vasárnapokban a tagok a foglaltságuk miatt kevésbé vehetnek részt, ugyancsak a kirendeltség képviselője sem jelenhet meg kedd napokon az üléseken, holott arra feltétlenül szükség van.

— Az október elsei sztrájkáról Sz. K. pályatársai egyik vendéglőben tárgyaltak s azt így közvetlen forrásból tettük szöve annak idején. Tisztességes, tárgyilagos cáfolat helyett azonban durva megtámadásban volt részünk. Az U. H. — rendes szokása szerint — kapva-kapott az alkalmon és e célból szemetes ládáját a legnagyobb készséggel bocsátotta rendelkezésre. Az irt helyen pedig Sz. K. pályatársai beszélték meg a sztrájk eshetőségeit, ahol kijelentették, hogy már kaptak pénzt s folyton gyűjtenek ök is. Egyesek felhívásra, az érdekelte iparosok tájékoztatása végett közöltük a valószínűségnek megfelelő rövidke hírt s ha Sz. K. pályatársait vénasszonyoknak tartja, az egészen az ő dolga. Sértegető kifejezéseit, majd az illetékes bíróságnál keresünk elégtételt.

— Házalási szabályrendelet Székelyudvarhelyt. Székelyudvarhely város kereskedő és különösen iparos közönségének régi kívánsága, hogy megfelelő szabályrendelettel a házaló kereskedés végre-valahára nálunk is rendeztesse. E tárgyban a szükséges előkészületek megtörténtek s a legközelebbi képviselő testületi közgyűlésnek alkalma lesz a betervezett szabályrendelet-tervezet elfogadásával kereskedő és iparos polgártársaink jogos magánérdekeit megvédelmezni. A város közönsége pedig szintén jótékony oltalomban részesül, a mennyiben sok becsapástól megszabadul. Ohajtandó volna, hogy a házalást tiltó szabályrendelet az egész vármegyére kiterjedőleg is elfogadtassék s a törvényhatósági közgyűlés tárgyban szintén határozzon. Ne csak szóval, hanem tettel is támogassuk a helyi székely ipart. Védelmesszük a magunkét, de nem ám úgy, hogy *egyiket a másik kárára hízlatjuk*. Oszszuk meg a munkát és kövessük az egyenes, becsületes utat s akkor iparossaink is boldogulni fognak. Ne tekintünk csupán azt, hogy egyik-másik bennszülött, hanem legyünk ekintettel a közhasznú munkálkodásra teherviselésre és arra is, hogy a másiknak szintén élni kell. Ha így megosztjuk a munkát igazságosan, akkor mindnyájan élnek s kevesebb lesz a sokszor nem épen jogosulatlan elégedetlenség...

— Táncmultság. A székelyudvarhelyi csizmadia-ipartársulat 1906 október 20-án (szombaton) a temetkezési segély alap javára az áru bolt helyiségében tartja szokásos zártkörű kosaras táncmultságát. Kezdeté este 8 órakor, belepti díj személyenkint 2 korona családjegy 3 személyig 4 korona.

— A Magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyűlésének központi választmánya a minap tartotta meg rendes havi ülést a József-utca 23. számú intézeti házában Kölber Alajos tb. elnök vezetésével. A betervezett jelentésekből kitűnik, hogy a folyó évben 10,585 új tag lépett az egyletbe s a tagok

száma a negyvenezret meghaladta. Az egylet jelenleg 120 rokkant és elaggott munkást, 32 árvát lát el rendes heti segéllyel s az e címen kifizetett segélyek összege a nyolcvanezer koronát felülhaladta. E tetemes segélyezések dacára az egylet vagyona folyvást rohamosan emelkedik s jelenleg két és egynegyed millió korona az egylet alaptőkéje. Az utóbbi időben Gölnicbányán, Aninán, Kunszentmiklóson, Csákován, Dorogon, Székelyudvarhelyt, Segesvárott és Gyulán alakultak új fiók-pénztárak s okt. 7-én alakította meg Katits Antal igazgató Szond községben a 142 ik fiók-pénztárt. Mint követésre méltó példát megemlíjük, hogy Pohl E. és Fiai szombat-helyi gyárosok 150 munkásukat írták be az egyletbe s ezek helyett az illetékeket a sajátjukból fizetik; továbbá Scheibel Károly fővárosi asztalos mester 200 koronával az alapító tagok sorába lépett. Az érdeklődők forduljanak fölvilágosításért az egylet központi irodájához (Budapest, VIII., József-utca 23. sz., saját ház), vagy pedig a helybeli einökséghez.

— 6000 koronás vesztegetési kísérlet. A csikómezei törvényhatósági közgyűlésen folyó évi május 18-án Török Ferenc orsz. képviselő hajmeresztő leleplezése után azok, kiknek az eldobott bomba eleve nem talált, valami érdekelttség révén címet találtak arra, hogy a képviselőt megközelítsék. Egyre kapacitáltak, sőt terrorizáltak, hogy belőle olyan irányu nyilatkozatot kicsikarjanak, hogy ötlet Herczberg Károly nem akarta megvesztegetni, hanem azt a 6000 koronát, melyet Török képviselő a megyeház asztalára letett, Herczbergéktől csak kölcsön kapt. Természetesen a nyilatkozat elmaradt és legelső sorban felhasználták ellene Becze Antal akkori alispánt, akiben régi gyűlölség lakozott Török ellen a függetlenségi eszmékért, az iskolai hitoktatói jogért és a kepe-fizetés megtagadásáért vele szemben folytatott szívós küzdelmekből kifolyólag és aki feltékeny szemmel nezte a képviselő népszerűségének emelkedését, mikor a nemzeti ellenállás küzdelmeiben míg Becze alispán a leszerelés mellett taktikázott, addig Török az ellenállás folytatásáért harcolt első soraiban küzdött. Becze alispán hű csatlósa lett Herczbergének s mindenféle meséket kitaláltak, mert jól tudták, hogy a szenzációra éhes közönség kapva-kap a „pap-képviselő botránya", „liliom-tipró pap-képviselő" s más ilyen című hangzatos közleményeken. Török Ferenc képviselőt Herczberg Károly most a 6000 korona kölcsönért (?) bepörölte. Viszont azonban Török is e keresetre Dr. Zakariás János ügyvéd, orsz. képviselő útján a csikószerepai törvényszékhez elleníratot nyújtott be, amelyben igaz és hű képét adja a vesztegetési kísérletnek, melyet oly ferde színben igyekeznek feltüntetni a leleplezett urak. Mindenesetre nagyon érdekes lesz a rövidesen befejezendő tárgyalás, melynek eredményét annak idején közölni fogjuk.

— Gyászjelentőt vettünk, hogy özv. Buzárovits Gusztávné szül. Glogger Teréz e hó 5-én, önfeláldozó életének 51 ik évében elhalt Esztergomban.

— Felhívás a gazdakörökhöz. Az alább megjelölt könyveket, füzeteket és kiadványokat Dorner Béla miniszteri kirendeltségi intéző a gazdakörök elnökeinek a téli gazdaköri felolvasásokra melegen ajánlja, és díjmentesen megküldi. Ezen résznél a fölmevelésügyi miniszteriumnak, részint az országos magyar gazdaszövetségnek hasznos és közismert kiadványait díjmentesen megküldi Dorner intéző más ezen vármegyében lakó és gazdalkodó érdeklődőknek is, kik eziránt hozzá fordulnak. Utmutatás az árpabogar irtására. Utmutatás zsiszikes borsó

és lenese fertőtlenítésére. Utmutatás lótetű elleni védekezésre. Utmutatás mezei egerek irtására. Utmutatás gabona zsiszik irtására. Utmutatás főbb rovarirtó anyagok alkalmazására. Utmutatás szőlő ilonca irtására. Utmutatás paizslevelek irtására. Utmutatás honvédbogar irtására. Utmutatás délamerikai rizs zsiszik irtására. Utmutatás rovarirtó eszközök használatára. Utmutatás drótfereg irtására. Utmutatás szőlő ojtvány iskolák rovaroktól védesére. Hazi állatok telletése. Bort igyunk-e vagy pálinkát? Gazdasági munkások törvénykönyve. A magyar föld munkásaihoz! Magyarország földművelésügye (miniszteri jelentés). Gazdasági háziipar. Nemes fűtermeles. Utmutatás komlópusztító-rovarok irtására. Utmutatás pince-szövetkezetek létesítésére.

— Lépfene Mint biztos forrásból értesülünk, Márefalván Csiki István birtokosnak egy ökre lépfeneben elpusztult. Hatósági felügyelet mellett kiszállították a Cékend-hegyen az utaszhazzal szemben levő dögterre.

TANÜGY.

Kartársaimhoz!

A székelyudvarhelyi községi iskolai tanítók által szerkesztett s az „Udvarhelymegyei tanító-egylet" tulajdonát képező

„Módszeres szépírási irkák"

Betegh Pál és Társa székelyudvarhelyi cégnél, kellő mennyiségben a kartársak rendelkezésére állanak.

Midőn ezt öröndetes tudomásra hozom, egyttal kartársi szeretettel kérem: tekintettel arra, hogy ezen irkák a szépírási módszeres tanítására kiválóan alkalmasnak, sőt — ez idő szerint — minden használatban lévő fölötte célszerűbbeknek találtattak; tekintettel arra, hogy az irkák papírjának finomsága mellett — olcsóknak tekinthetők s nevezett cég a vízszint elárusítóknak 20 százalékos kedvezményt nyújt; tekintettel arra, hogy említett előnyeik kivül az „Udvarhelymegyei Tanítók Otthona" javára 10 százalékos jövedelmet ad, minden kartársamnak önmaga iránti kötelességére hivatkozással — iskolájukba ezen irkákat bevezetni s környezetükben lévő kereskedőkkel beszereztetni sziveskedjenek.

Reméljük, hogy Kartársaim szives kérésemet teljesíteni fogják, melyek után vagyok

Siménfalván, 1906. szept. hóban

kartársi üdvözléssel:

Szász Ferenc,

az „Udvarhelymegyei tanító-egylet" elnöke.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.
Irtá: Connert János, ford. Balásy Dezső.

(70. folytatás.)

Rendkívüli ritkák voltak az olyan adók, mint pl. az 1589-iki 66 dénár adó, melyeknek nem ez az egyszerű felosztási mód lett volna a bázisuk. 1570 óta csaknem minden évben szerepel egy adó, a váradi vár kiépítésére szolgáló rovat, a mennyiben Várad, mint nyugati határerőd, nagy fontossággal bírt. — Évenként gyakran kétszer vetik azt ki. E célra 15, 20, 35, 50 dénár közt ingadozott a porta adó, de legtöbbször 50 dénár tett.

A szultánnak fizetett adó helyébe 1594-ben, kinek köntöse alul az ország Báthori Zsigmond alatt szabadulni próbált, praesidiumi, őrségi adó került kiróvára, azaz: egy állandó hadsereg fentartására szolgáló adó, a határszéli erősségek oltalma-

zása végett, mely adó 50 és 175 dénár közt ingadozott, míg nem a rendek sürgetésére 1598-ban megszüntették azt.

Az ebben a korszakban fizetett és országgyűlésileg megállapított adónemekre nézve, a melyek közt ott vagyon a székelyek adója is, az alábbiakban összeállítjuk itt az egyes adótelekeket és azok rendeltetését, úgy és akként, a mint azok az országgyűlési cikkelyekben foglaltaknak. Technikai okokból e helyütt a következő rövidítéseket használjuk: 1. Z jelenti a török szultánnak fizetett adót; 2. F nem egyéb, mint a fejedelmi adó, a mely gyakran subsidiumnak van nevezve és ebben a gárda is bentfoglaltatik, amikor ekként van az adó rendeltetése jelezve: „udvarnép tartására”; 3. V jelenti a Váradnak szóló adót; 4. Cs a csapat-adót; 5. O a rendes sereg vagy várórségi adót; 6. K jelenti a követek vagy orátorok díjait.

Erd. Orsz. Eml. II. kötet.

211 november 1562 99 dénár Z
216 június 1563 99 dénár Z 40 dénár Cs
222 január 1564 99 dénár F 40 dénár Cs
286 június 1565 99 dénár F 40 dénár Cs
293 F. október 1565 99 dénár Z 20 dénár Cs
299 Art. 1 március 1566 99 dénár F
301 Art. 3 március 1566 ? dénár Cs
327 Art. 18 nov. 1566 25 dénár F Ujvár.
332 szeptember 1567 99 dénár Z
340 január 1568 50 dénár Cs
346 május 1568 99 dénár Z 50 dénár F
351 február 1569 99 dénár Z
362 június 1569 99 dénár F
367 január 1570 99 dénár F 20 dénár V
371 Art. 1 máj. 1570 99 dén. Z 15 dén. V
375 január 1571 99 dénár F 30 dénár V
474 május 1571 99 dénár Z
495 Art. 3 nov. 1571 99 dén. Z 50 dén. V
528 Art. 2 május 1572 99 dénár Z
532 Art. 3 jan. 1573 99 dén. F 50 dén. V
540 Art. 2 május 1573 99 dénár Z
546 Art. 6 október 1573 99 dénár F
548 Art. 2 január 1574 50 dénár V
550 Art. 1 u 3 június 1574 99 dénár Z
20 dénár F u Cs
555 Art. 5 dec. 1574 99 dén. F 50 dén. V
561 Art. 7 jul. 1575 99 dén. Z 50 dén. V
572 Art. 6 u 7 december 1575 50 dén. V
99 dénár F
576 január 1576 99 dénár F.

Erd. Orsz. Eml. III. kötet.

105 Art. 1 május 1576 99 dénár Z
115 Art. 3 5 október 1576 99 + 25 dénár F 50 dénár V
116 Art. 1 apr. 1577 99 dén. Z 50 dén. F
122 Art. 2 u. 3 október 1577 99 dénár F 50 dénár V
127 Art. 3 április 1578 99 dénár Z és F
159 Art. 2 u. 3 október 1578 99 dénár F 50 dénár V
143 Art. 3. u. 4 október 1579 99 dénár F 50 dénár V
146 Art. 1 u. 2 április 1580 150 dénár Z 25 dénár F
153 Art. 2 u. 3 november 1580 99 dénár F 50 dénár V
159 Art. 4 május 1581 150 dénár Z
163 Art. 1 szept 1581 99 + 99 dén. F G V
166 Art. 3 apr. 1582 99 dén. Z 50 dén. F
170 Art. 2 szeptember 1582 99 dénár F és G 50 dénár V
179 Art. 2 március 1583 99 + 50 dén. Z
198 Art. 3 szeptember 1583 99 dénár F 50 dénár V
293 Art. 3 április 1584 99 dénár Z 50 dénár F
209 Art. 2 szeptember 1584 99 dénár F 50 dénár V
213 Art. 2 május 1585 150 dénár Z
216 Art. 1 és 2 szeptember 1585 99 dénár F 35 dénár V
226 Art. 1 április 1587 150 dénár Z és F
220 Art. 2 12 május 1586 99 + 40 dénár F 10 dénár korábban
226 Art. 1 április 1587 150 dénár Z és F
231 Art. 2 október 1587 99 dénár F és G 50 dénár V
234 Art. 2 április 1588 99 dénár Z 50 dénár F
246 Art. 42 dec. 1588 99 + 50 dénár F
364 Art. 1 április 1589 99 dénár Z 50 + 16 dénár F
367 Art. 1 október 1589 99 dénár F. 50 dénár V
371 Art. 2 április 1590 99 dénár Z 75 dénár F
374 Art. 1 szeptember 1590 99 dénár F v. g 50 dénár V
376 Art. 1 április 1591 99 dénár Z 75 dénár F
387 Art. 5 november 1591 99 + 25 dénár F 50 dénár V
402 Art. 2 április 1592 99 dénár Z 100 dénár F
410 Art. 2 szeptember 1592 99 F és G 75 dénár V
416 Art. 2 április 1593 99 dénár Z 100 dénár F
420 Art. 2 szeptember 1593 99 dénár F és G 50 dénár V
433 Art. 7 u. 8 február 1594 99 dénár Z 50 dénár F

441 Art. 4 5 máj. 1594 25 dénár F 50 dénár Ö
447 Art. 3 4 augusztus 1594 90 dénár F u G 50 dénár V
460 Art. 1 2 novembaer 1594 25 dénár F és G 50 dénár Ö
469 Art. 5 6 április 1595 200 dénár F és G 150 dénár Ö
485 Art. 4 5 december 1595 99 dénár F és G 125 dénár Ö
494 Art. 3 április 1596 99 + 25 dénár F és G 125 dénár Ö.

Erd. Orsz. Eml. IV. kötet.

101 Art. 2 november 1596 99 + 25 dénár F és G 175 dénár Ö
115 Art. 1 április 1597 99 + 25 dénár F és G 175 dénár Ö
129 Art. 2 január 1598 99 + 25 dénár F és G 175 dénár Ö
157 Art. 1 március 1598 99 + 25 dénár F és G 175 dénár Ö
245 Art. 1 október 1598 (pro 1599) 99 + 100 dénár F és G
268 Art. 8 9 március 1599 99 + 25 dénár F és G 175 dénár Ö
299 Art. 1 június 1599 5 ember után 200 dénár F
553 Art. 5 október 1600 300 dénár Cs
578 Art. 1 január 1601 400 dénár Cs

Erd. Orsz. Eml. V. kötet.

94 Art. 1 június 1601 400 dén. F. és Cs.
E porták szerint adónemeken és rovatokon kívül, csupán 1562-ből, 3000 ft. átalányösszeg van említve még, melyből a szultán 1000 ftot, a fejedelem pedig csapatokra és ágyukra 2000 ftot kapott.
(Folyt köv.)

SZERKESZTŐI IZENETEK.

Érdeklődőnek Helyben. „Reáltörténet”, mint ilyen tényleg furesán hangzik, mert maga a „reál” szó spanyol pénzt, a piasternek $\frac{1}{10}$ részét jelenti. Amde menthető éppen úgy, mint a „reálskola”, mely műiskolát, műtanodát jelent. Mindenesetre helyesebb és megfelelőbb volna a „realis” szót használni, amely = valót, valószerűt jelent. „A székelység reáltörténeté”-ben nagyon becses, igen sok eddig nyomtatásban ismeretlen adat van feldolgozva s azt általános figyelemmel olvassa a „Székely-Udvarhely” közönsége. Az egyes rovatokban fel van véve: az ösfoglalás, település, a székely fejlődése, azok feladata, kapitánya, dulla v. szolgabírája, a főkirálybíró, az esküdtek v. székülők, a jegyző v. nótárius, a falu v. község, a rendek a Székely földön, a székelyek hadi szolgálatai, a hadi szemlék v. mustrák, a präsidium v. határórság, a székelyek adózása, az egyenlő megterhelés korszaka, a rendes közterhektől való megszabadulás korszaka, hadi adót, török adót fizetnek a székelyek is, a székelyek birtok- és örökösödési joga. Ugy az író, mint az áldozatkész fordító hasznos munkát végeztet. Külön fizetben is kapható lesz.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Oktalan és elítélendő

az az ember, aki betegesnek érzi magát anélkül, hogy állapotán segíteni igyekezne és amikor a legkisebb munka is fáradtságosnak tűnik és az ember életkedve fogyni kezd. Ily esetben a gyógyszerkamájából alfoszorsavas mész és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsió egyike a legjobb és legbiztosabb szernek a test idegrendszer erősítésére, felélesztésére. A Scott-féle Emulsió csakis a legjobb minőségű alkatrészeket tartalmazza, felülmúlhatatlan tápszer mely gyorsan új kedvet és új életérőt önt az elpetyhült szervezetbe.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátan nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerháza” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerházaiban.

Balácsi Ignác mészáros-nál marhahús levesnek való kilója 1 K 20 f, sütni való 1 K 28 f. 543 2—3

3488—906. k. i. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A közigazgatási erdészeti bizottság 1607—906 k. i. b. számú határozatával a „Hatod” nevű havason Kisbaczon, Bardóc és Csikszentkirály község közbirtokosságainak tulajdonát képező részen és pedig a „Boda kutja” és a „Barót” köze pusztája-névi helyeken két órház erdőtisztítási szállóval és istállóval felépítését elrendelvé s az építési költségeket egy-egy órházra 1721 K 10 f kikiáltási árban engedélyezvén, e munkálatok foganatosításának biztosítása céljából 1906. évi október hó 23-ik napjának d. e. 9 órájára Olasztelek községében a termékeny elnökletem alatt tartandó nyilvános versenyárgyalást hirdetek.

Versenyezni óhajtokat felhívom, hogy az engedélyezett költség összeg után számítandó 5 százalék banatpénzt kitűzött nap d. e. 9 órájáig juttassák kezembe.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és feltételek hivatalomnál hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők.

Okland, 1906. október hó 5.

Szabady Tivadar. s. k. főszolgabíró.

1—2
5751—906. v. t. szám.

Hirdetmény.

Miután november 4-ike vasárnapra esik, figyelmeztetik a közönség, miszerint az itteni országos marhavásár f. évi november 2. és 3-án, a kirakó vásár pedig november 4., 5. és 6-án fog megtartatni.

Segesvárt, 1906. szeptember 29.
541 2—3 A városi tanács.

Lóheremagot és lucernamagot

addig ne értékesítsünk míg a Magyar Gazdák Vásár-csarnok Ellátó Szövetkezet székelyföldi kerületi fiókja arra vonatkozó ajánlatát nem adta. 544 2—2

Eladó kocsik.

Egy félvicses kocsit javítva jótállás mellett és egy új, félolajvas tengellyel, elsőnyős árban eladó David Gergely k. vácmesternél Székelyudvarhely, Petőfi-utca 26. sz. alatt.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható.

Mezei egerek
Tömeges és biztos kipusztításra ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalmakban, nagyobb gazdaságokban, ugyisint több községekben a legjobb stkerrel használt egérmérget
egérmérget
Iabdacok alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1—2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., 50 kilós láda 6 kor.
SIPÓCZ ISTVÁN
gyógyszerész
Pécsett, (Baranyamogyó).
Megrendeléshez hatóság engedélyt kérek mellékelni.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályától

magyar gazdák vásár-csarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

következő hivatalos vizsgálaton átment **BOROK** vannak nagy mennyiségben raktáron:

	Fogy. adóval együtt	Fogy. adó nélkül	Palack borok:
Magyarigoni rizling.	80 fillér	70 fillér	Zöld sylvani, Magyarigoni Som, Keckenői Auvergnas Grís, Farcali Farnin stb. fajta kitűnő palack borok a legolcsóbban kaphatók. — Megrendelésre bármily faj palack borok hozathatók. Vételnél hordóért literenkint 13 fillér letét adandó. — Hordók 3 hónapon belül sörtelten tiszta állapotban, a székelyudvarhelyi pincéhez szállítást levonva, a felszámított áron visszavetnek.
Mézes fehér	65 fillér	55 fillér	
Siller szekszárdi	47 fillér	37 fillér	
Fehér asztali	45 fillér	35 fillér	
Hegyaljai asztali	78 fillér	68 fillér	
Villányi vörös, 1900 évi	88 fillér	78 fillér	
Tolcsvai szárazorodni 1900	155 fillér	144 fillér	

Első Budapesti Malom-építész és Gépgyár képviselője. KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárúkból, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmuárak, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ölmazárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobban és legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárú!